
ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. XXI, N2, 61

SECTIO EE

2003

Katedra Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej Wydziału Biologii Hodowli Zwierząt
Akademii Rolniczej w Lublinie

ANDRZEJ JAKUBCZAK, GRAŻYNA JEŻEWSKA

*Charakterystyka wad okrywy włosowej norek na podstawie
wyników sprzedaży aukcyjnej*

Characteristics of Mink fur Defects Based on the Results of Auction Sales

Wysoka jakość skór to podstawa uzyskania przez hodowców dobrych cen podczas aukcji. Wady w budowie włosów czy jakości okrywy mogą powodować obniżenie ostatecznej ceny skóry. O właściwościach futra i jego wyglądzie decyduje zespół cech, wśród których ważniejsze znaczenie mają: barwa okrywy, jej gęstość i wyrównanie, skład, sprężystość i puszystość włosów, miękkość okrywy i połysk. Przyczynami ogólnie określanej niskiej jakości skór, jak i wad w budowie włosów mogą być czynniki genetyczne oraz środowiskowe, z których największą rolę odgrywają niewłaściwe żywienie, a także nieprawidłowości przy pozyskiwaniu i przechowywaniu skór.

Wady występujące w okrywie włosowej zwierząt futerkowych są poważnym problemem ekonomicznym. Potwierdzają to badania prowadzone na norkach w ośrodkach zagranicznych. Zmniejszenie dochodu hodowców norek spowodowały między innymi wady: nieprawidłowego rozwoju okrywy włosowej w okolicy bioder, tzw. „słabe biodra” (Glem-Hansen 1988), „biała wełna” zwana także „bawełnianym futrem” (Naveri i wsp. 1984), metalik o specyficznym ustawieniu włosów pokrywowych i działanie na nie światła (Blomstedt i Lohi 1987), zażółcenia moczem na stronie brzusznej, wygryzienia skór norek (Nielsen 1996).

Oprócz wad związanych bezpośrednio ze zwierzęciem mogą występować defekty wynikające z nieodpowiedniego obchodzenia się ze skórą: niedokładne wymizdrowanie skóry, niewłaściwe warunki przechowywania pozyskiwanych

skór czy wreszcie różnego rodzaju rozdarcia i ubytki części skóry (Riss i Lohi 1996).

Walka z tym problemem możliwa jest jednak dopiero w momencie jego rozpoznania, a także określenia jego podłoża. Właściwą okrywą daje hodowla dobrych genetycznie osobników przy właściwych warunkach środowiskowych, które pozwalają uniknąć powstawania wad. Ze względu na brak opracowań dotyczących występowania wad okrywy włosowej w krajowej produkcji skór norczych autorzy uznali za celowe przeprowadzenie analiz, które pozwoliłyby na określenie zakresu ich występowania i wpływu, jaki wywierają one na uzyskiwane przez hodowców ceny.

MATERIAŁ I METODY

Obserwacjami objęto skóry nerek różnych odmian barwnych, urodzonych w roku 1999. Skóry pochodziły od 9275 zwierząt różnych typów barwnych: scanblack (standard w typie czarnym), scanbrown (standard w typie brązowym), mahogany (mieszanie o barwie ciemnobrązowej), scan-glow (mieszanie o kolorze brązowym z rozjaśnionym podszyciem). Skóry sprzedawano w systemie aukcyjnym. Były one poddawane ocenie weryfikacyjnej i sortowaniu według wymogów domu aukcyjnego, wystawiającego skóry na sprzedaż (ryc. 1). W celu wyeliminowania wpływu pomiędzy aukcjami uwzględniono jedynie wyniki aukcji przeprowadzonej w Helsinkach w r. 2000. Na podstawie wyników oceny aukcyjnej zostały zebrane dane dotyczące wartości skór, wyrażonej w EURO, oraz ich gradacja (ryc. 1).

Skóry podzielono ze względu na płeć z uwagi na duży dymorfizm płciowy u tego gatunku (M-samce, F-samice), odmianę barwną oraz klasę długości według następujących kryteriów: (20) 00 (83,1 – 89,0 cm), (0) 0 (77,1 – 83,0 cm), 1 (71,1 – 77,0 cm), 2 (65,1 – 71,0 cm), 3 (59,1 – 65,0 cm). W obrębie kolorów wyróżniono następujące odcienie barwne (typy barwne): BL (czarny), 2XD (bardzo bardzo ciemny), XD (bardzo ciemny), D (ciemny), ME (średni), P (jasny), XP (bardzo jasny), 2XP (bardzo bardzo jasny), 3XP (bardzo bardzo jasny).

Skóry podzielono na gatunki według jakości okrywy włosowej, czystości barwy i ewentualnych uszkodzeń skóry. Wyróżniono następujące gatunki (jakości): SR (Saga Royal - skóry najlepszej jakości bez jakichkolwiek wad i uszkodzeń), S (Saga - skóry o ogólnej nieco słabszej jakości niż w grupie SR), 1A (skóry z okrywą SR i S oraz z jedną z wad), 1 (pierwsza jakość), 1B (skóry z okrywą pierwszej jakości oraz z jedną z wad), II (druga jakość). W zależności od stopnia czystości oraz klarowności danej barwy typowej dla danego gatunku wyróżniono następujące kategorie czystości okrywy włosowej: R (skóry czyste bez odcieni obcych), R – (skóry ogólnie mniej czyste bez odcieni obcych), OC (skóry ogólnie mniej czyste z nalotem), OC – (skóry o kolorze nietypowym), O – (skóry z zanieczyszczeniami), C (skóry o odcieniu czerwawobrązowym), C – (skóry o odcieniu czerwawym). Ponadto uwzględniane były dodatkowe informacje (wady) dotyczące skóry: SNAP (krótki włos), L NAP (długi włos), NAR (wąska szyja), MET 1 (metalik o słabym nasileniu wady), SILK (jedwabisty włos), WB 1 (słaby brzuch o słabym nasileniu wady), SILK SNAP (dwie wady równocześnie).

Statystyczną charakterystykę danych liczbowych przedstawiono opierając się na średniej, odchyleniu standardowym, współczynniku zmienności, błędzie standardowym średniej oraz wartości minimalnej i maksymalnej. Weryfikację istotności różnic między średnimi przeprowadzono z

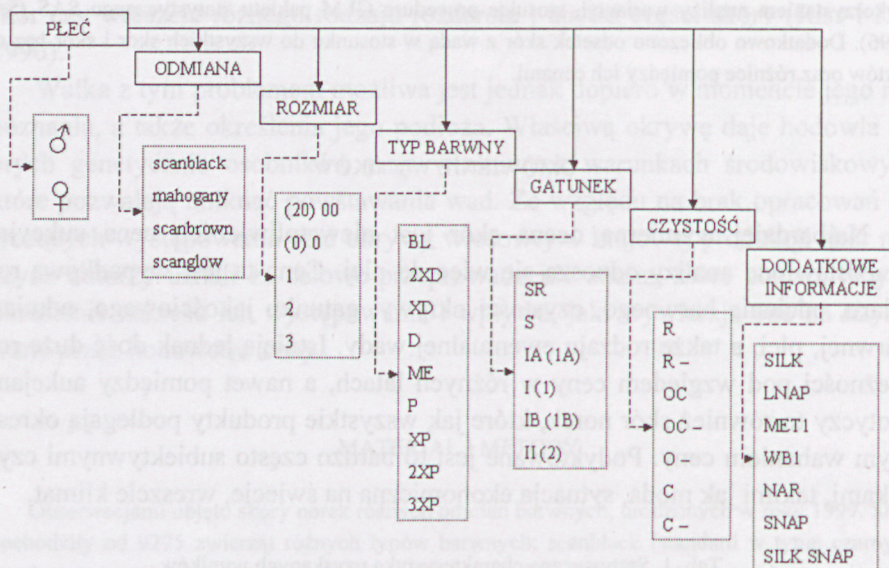
wykorzystaniem analizy wariancji, stosując procedurę GLM pakietu statystycznego SAS (SAS 1996). Dodatkowo obliczono odsetek skór z wadą w stosunku do wszystkich skór i skór bez defektów oraz różnice pomiędzy ich cenami.

OMÓWIENIE WYNIKÓW

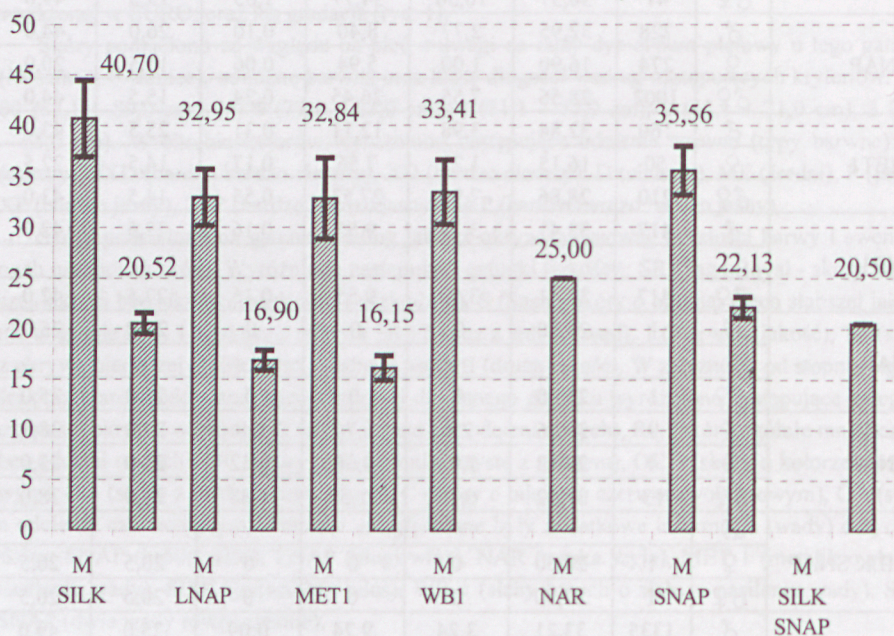
Najbardziej wymierną oceną skór jest niewątpliwie ich cena aukcyjna. Przedstawione analizy odnoszą się więc do niej. Cena ta jest wypadkową rozmiaru, odcienia barwnego, czystości okrywy, gatunku jakościowego, odmiany barwnej, płci, a także rodzaju ewentualnej wady. Istnieją jednak dość duże rozbieżności pod względem ceny w różnych latach, a nawet pomiędzy aukcjami. Dotyczy to również skór norek, które jak wszystkie produkty podlegają okresowym wahaniom ceny. Podyktowane jest to bardzo często subiektywnymi czynnikami, takimi jak moda, sytuacja ekonomiczna na świecie, wreszcie klimat.

Tab. 1. Statystyczna charakterystyka uzyskanych wyników
Statistical characteristics of performed measurements

Rodzaj wady	Płeć	n_i	$\bar{X}$	Sd	V	$S_{\bar{x}}$	Min	Max
SILK	♂	20	40,70	3,74	9,20	0,84	36,0	49,0
	♀	21	20,52	1,04	5,08	0,23	19,5	22,5
	♂♀	41	30,37	10,56	34,77	1,65	19,5	49,0
LNAP	♂	728	32,95	2,77	8,40	0,10	26,0	44,0
	♀	274	16,90	1,00	5,94	0,06	15,5	20,0
	♂♀	1002	28,56	7,55	26,45	0,24	15,5	44,0
MET1	♂	160	32,84	3,98	12,11	0,31	25,5	43,0
	♀	50	16,15	1,22	7,56	0,17	14,5	22,5
	♂♀	210	28,86	7,95	27,53	0,55	14,5	43,0
WB1	♂	417	33,41	3,19	9,55	0,16	27,5	42,0
	♀							
	♂♀	417	33,41	3,19	9,55	0,16	27,5	42,0
NAR	♂	1	25,00	0	0	0	25,0	25,0
	♀							
	♂♀	1	25,00	0	0	0	25,0	25,0
SNAP	♂	9	35,56	2,4	6,76	0,8	33,0	38,0
	♀	4	22,13	1,03	4,66	0,52	21,0	23,0
	♂♀	13	31,42	6,76	21,52	1,88	21,0	38,0
SILK SNAP	♂							
	♀	1	20,50	0	0	0	20,5	20,5
	♂♀	1	20,50	0	0	0	20,5	20,5
Łącznie	♂	1335	33,21	3,24	9,74	0,09	25,0	49,0
	♀	350	17,08	1,50	8,79	0,08	14,5	23,0
	♂♀	1685	29,86	7,18	24,05	0,17	14,5	49,0

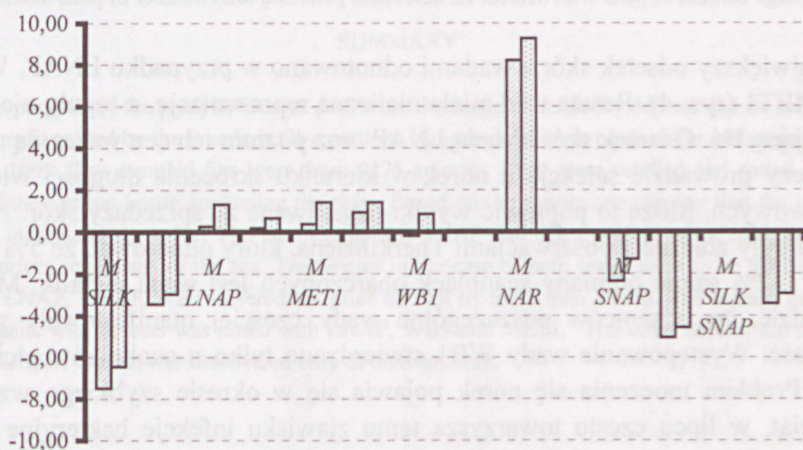
Ryc. 1. Schemat gradacji skór noreczych według wymagań domu aukcyjnego
Grading scale for mink furs established by the auction house

Ryc. 2. Wartość skór norek wyrażona w euro w poszczególnych grupach
Value of mink pelts in euro in particular groups

Analizując zebrane wyniki, można stwierdzić, że rodzaj wady miał znaczący wpływ na uzyskiwaną cenę. W tabeli 1 i na rycinie 2 przedstawiono wartość skór norek z różnego typu wadami z uwzględnieniem płci zwierząt, z których pozyskano skóry. Najwyższą cenę 40,70 euro osiągnęły skóry z wadą SILK oraz SNAP. Cena skór z wadami LNAP, MET1, WB1 mieściła się w przedziale 32,84–33,41 euro dla samców i 16,15–16,90 euro w przypadku samic. Najniższą liczebność, a zarazem poziom cen wykazywały wady NAR i SILK SNAP.

Szczegółowe dane dotyczące uzyskanych różnic pomiędzy średnimi ogólnymi cenami oraz średnimi dla skór bez wad a skórami z defektami przedstawiono na rycinie 3. Pod pojęciem informacje dodatkowe ukryte są często inne wiadomości o skórze. To znaczy, że nie każda z nich musi być wadą, a wręcz odwrotnie, może powodować wzrost ceny. Przykładem tego może być SNAP oraz SILK, które w sprzedawanych skórkach powodowały wzrost ich cen bez względu na płeć. Tendencje w przypadku obu płci wydają się zbliżone. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż w przypadku cechy SILK skóry samców uzyskały ceny o 6 euro większe od średniej zarówno całkowitej, jak i średniej dla skór bez wad. Były one wyższe od cen skór samic, których cena wynosiła o około 3 euro więcej niż wymienione średnie. Z podobną sytuacją spotkać się możemy w przypadku SNAP. Ceny uzyskiwane za skóry samic były wyższe o ponad 5 euro od średnich cen skór. Wady LNAP, MET1, WB1 powodowały obniżenie ceny, jednak nie więcej niż o 2 euro.

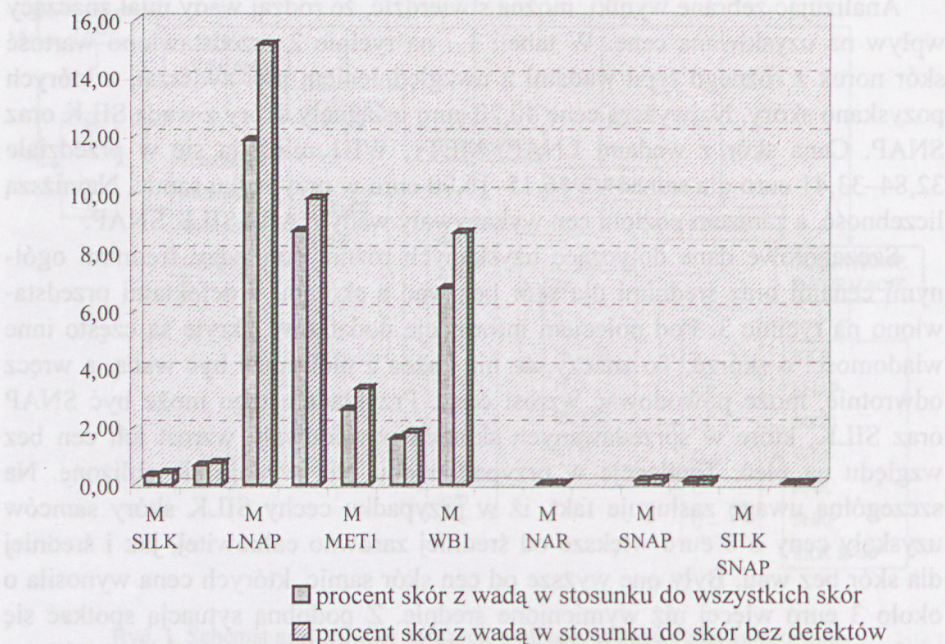

□ różnica między średnią ogólną dla skór z wadami a średnią dla skór z danym defektem

▨ różnica między średnią ogólną a średnią dla skór z daną wadą

Ryc. 3. Różnice pomiędzy średnią ceną, wyrażoną w euro, dla wszystkich oferowanych do sprzedaży skór oraz skór bez defektów a skór z poszczególnymi wadami

Differences between average prices in euro for all auctioned pelts and comparison between pelts with and without specific defects

Ryc. 4. Procentowa zawartość skór z wadami w stosunku do całości oferty oraz skór pozbawionych defektów

Percentage content of pelts with defects vs. defectless pelts and total number of pelts auctioned

Największy odsetek skór z wadami odnotowano w przypadku LNAP, WB1, oraz MET1 (ryc. 4). Reszta wad miała niewielką reprezentację, z reguły nieprzekraczającą 1%. Odsetek skór z wadą LNAP oraz poziom ich cen wskazują na to, że należy prowadzić selekcję u nerek w kierunku skrócenia długości włosów pokrywowych. Może to poprawić wyniki uzyskiwane ze sprzedaży skór. Nasze wyniki były zbliżone z obserwacjami Therkildsen, który odnotował, że 5% samców i 1–2% samic odmiany scanblack obarczonych jest wadą metalik. Można stwierdzić, że u samców poszczególne wady częściej manifestowały swoją obecność. Występowanie wady WB1 stwierdzono tylko u osobników płci męskiej. Problem moczenia się nerek pojawia się w okresie szybkiego wzrostu szczeniąt, w lipcu często towarzyszą temu zjawisku infekcje bakteryjne dróg moczowych czy obecność kamieni. Tym można więc tłumaczyć występowanie tej wady jedynie u samców.

WNIOSKI

Rodzaj wady miał znaczący wpływ na uzyskiwaną cenę. Przykładem tego może być SNAP oraz SILK, które w sprzedawanych skórach powodowały

wzrost ich cen bez względu na płeć. Tendencje w przypadku obu płci wydają się zbliżone. Ceny uzyskiwane za skóry samic były wyższe o ponad 5 euro od cen średnich skór. Wady LNAP, MET1, WB1 powodowały obniżenie ceny, jednak nie więcej niż o 2 euro. Największy odsetek skór z wadami odnotowano w przypadku LNAP, WB1 oraz MET1. Reszta wad miała niewielką reprezentację, z reguły nie przekraczając 1%. Występowanie wady WB1 stwierdzono tylko u osobników płci męskiej.

PIŚMIENNICTWO

1. Blomstedt L., Lohi O.: Metallic – Defect of Mink Skin. Norsk Pelsdyrblad 9, 5, 1987.
2. Glem-Hansen N.: Nieprawidłowy rozwój okrywy włosowej w okolicy biodrowej (słabe biodra) u norek. Materiały Informacyjne - Hodowla Zwierząt Futerkowych, 1, 48-50, 1989.
3. Naveri A., Kangas J., Makela T.: The Influence of the Hemoglobin Concentration in Growing Mink Kits on Certain Skin Characteristics. Acta. Vet. Scandinavica, 50-56, 1984.
4. Nielsen U.L.: Genotype – Environment Interactions in Relation to Selection for and Against Pelt Chip in Mink. Animal Prod. Rev. App. Scien. Rep., 27, 167-172, 1996.
5. Riss B., Lohi O.: Amount of Soluble and Carbonylated Collage in Oxygen-Damaged Mink Skin. Animal Prod. Rev. App. Scien. Rep., 29, 147-151, 1996.
6. SAS Instituit, SAS User's Guide Version 6.11, 1996.
7. Therkildsen N.: Is the Metallic Hereditary. Dansk Pelsdyravl, 7, 317, 1990.

SUMMARY

The purpose of the analysis was to determine the range of mink fur defects and its influence on the profit gained by the breeders. Observations compared different types of fur color of animals born in 1999. The sampled furs were from 9275 animals. They were verified and sorted by the rules of the auction house auctioning the pelts. Based on the results one can say that the kind of defects influenced the price. The best example is SNAP and SILK which, when sold, received higher prices regardless of the sex. Tendencies in the case of both sexes seem to be similar. The defects LNAP, MET1, WB1 lowered the price but not by more than 2 euro. The highest percentage of pelts with defects was noted with LNAP, WB1 and MET1. The other defects did not exceed 1%. WB1 Defect was discovered only in male animals.